

عزم رئیسی برای جدا کردن «منتقد سیاسی» از «مجرم امنیتی»

غبارگیری از یک قانون سه ساله



محبوبه ولی

عملکرد ابراهیم رئیسی در مدت کوتاهی که از ریاست او بر قوه قضائیه می‌گذرد، امیدهای بسیاری ایجاد کرده است؛ امیدهایی که حالا دامنه‌اش به «جرم سیاسی» و به رسمیت شناختن آن هم رسیده است.

بهمین پارسل وقتی موافقت رهبری با عفو شماری از زندانیان اعلام شد و برخی خواستار این شدند که این عفو شامل حال زندانیان سیاسی نیز بشود، صادق آملی لاریجانی که آن زمان رئیس قوه قضائیه بود، گفت: «متأسفانه برخی این اقدام بزرگ را هم سیاسی می‌کنند. عده‌ای گفته‌اند بهتر است این عفو شامل زندانیان سیاسی هم بشود؛ در حالی است که ما محکومی با عنوان «زندانی سیاسی» نداریم. اگر کسی اقدامی علیه امنیت مرتکب شده است، عنوان مجرمانه مستقلاً دارد که باید به آن رسیدگی شود. جرم سیاسی نیز در قانون تعریف شده و رسیدگی به آن هم سازوکارهای قانونی خود را دارد؛ اما در حال حاضر چنین محکومانی نداریم.»

خبر

جهانگیری:

لوايح FATF مورد تاييد مقام معظم رهبری است

معاون اول رييس جمهور با اشاره به ارايه لايحه شفافيت از سوي دولت به مجلس شورای اسلامی و تاکيد به ضرورت ايجاد اتاق شيشه‌ای برای تصميم گيران کشور، گفت: خوب است مردم در جریان همه‌امور از جمله مذاکرات درون دولت، مجلس، شورای نگهبان و مجمع تشخیص مصلحت نظام قرار گیرند و مطلع شوند. با توجه به تصويب لوايح FATF و CFT در جلسه سران سه قوه و تاييد مقام معظم رهبری، مجمع تشخیص مصلحت نظام هر چه سریعتر این لوايح را تصويب کند.

اسحاق جهانگیری، دیروز در جلسه هم‌اندیشی با علما و روحانیون که در نهاد ریاست جمهوری بر گزار شد، ادامه داد: نمی‌توان دست

دقیقا همان طور که آملی لاریجانی گفته بود، جرم سیاسی در قانون تعریف شده است. هر چند که برای تعریف آن در قانون راه پر فراز و نشیبی طی شد اما در نهایت بعد از سال‌های طولانی، مجلس ایران توانست سال ۹۵ قانون جرم سیاسی را به تاييد شورای نگهبان برساند و جرم سیاسی هم توانست دست کم روی کاغذ و در اوراق قانونی کشور، جایی برای خودش دست و پا کند.

گردوغبار سه ساله

آنچه قانون درباره این جرم می‌گوید این است که «توهین یا افترا به روسای سه‌قوه رئیس‌مجمع تشخیص مصلحت نظام، معاونان رئیس‌جمهور، وزرا، نمایندگان مجلس و شورای اسلامی و مجلس خبرگان رهبری، اعضای شورای نگهبان، توهین به رئیس یا نماینده سیاسی کشور خارجی، جرایم مندرج در قانون فعالیت احزاب، جرایم مقرر در قوانین انتخابات و نشر اکاذیب چنانچه با انگیزه اصلاح‌امور کشور علیه مدیریت و نهادهای سیاسی یا سیاست‌های داخلی و خارجی کشور ارتکاب یابد، بدون آنکه

مرتکب قصد ضربه زدن به اصل نظام را داشته باشد، جرم سیاسی محسوب می‌شود.»

اما تشخیص این «انگیزه» با کیست؟ با قاضی و قاضی نیز تابع سیاست‌های کلی دستگاه قضایی است. مقامات رده بالای قضایی نیز هر بار برای تکرار صریح سیاست کلی دستگاه قضایی، تاکید کرده‌اند که «ندانی سیاسی نداریم!»

در ادامه قانون جرم سیاسی، قانونگذار یک سری حق و حقوق برای مجرم سیاسی در نظر گرفته اما به دنبال همین رویکرد «انکار مجرم سیاسی»، کار اصلا بهمر حله حق و حقوق نمی‌کشد و بدین ترتیب با اینکه سه سال از تصویب قانون جرم سیاسی می‌گذرد، حتی یک مجرم سیاسی هم نداشته‌ایم که به‌خواهد حق و حقوقی هم داشته باشد!

مناقشه ادامه داشت

بعد از آنکه آملی لاریجانی از قوه قضائیه رفت و ابراهیم رئیسی آمد؛ دعوای سر جرم سیاسی همچنان ادامه داشت داغ‌ترین آن هم مربوط به مناقشه علی مطهری و غلامحسین اسماعیلی،

موضوع وجود زندانی سیاسی در کشور را به‌طور کامل رد و تاکید کرد که «ما زندانی سیاسی نداریم و اینها کسانی‌اند که جرم علیه امنیت انجام داده‌اند.»

این مناقشات با حکمی که دادگاه به محمد رضا خاتمی به اتهام ادعای تقلب در انتخابات سال ۸۸ داده بود و همین‌طور موج دستگیری‌ها و محاکمه‌های شرکت کنندگان در تجمع‌های متعدد بر سر بدهی موسسات مالی و اعتباری، بی‌آبی، محیط زیست، حقوق معلمان و کارگران و بسیاری نمونه‌های دیگر، بالایی گرفت.

بوی خوش بهبود

حالا اما بوی تغییر در این رویکرد به مشام می‌رسد. اوایل مهر ماه ویدئویی از ابراهیم رئیسی در حین کوهنوردی منتشر شد که در آن ویدئو به سوال تعدادی از کوهنوردان درباره جرم سیاسی پاسخ می‌داد و با بیان اینکه «باید بین جرم سیاسی و اقدام علیه امنیت فاصله گذاشت»، از تصمیم قوه قضائیه برای حل این مشکل سخن می‌گفت. ۱۰ روز بعد قاضی سراج، نماینده تام‌الاختیار رئیس قوه قضائیه در تعیین اعضای هیات منصفه سراسر کشور در حاشیه جلسه تعیین اعضای هیات منصفه استان تهران، از دستور ابراهیم رئیسی مبنی بر اینکه هیأت منصفه مطبوعات، جرایم سیاسی را نیز باید رسیدگی کند، خبر داد.

البته این خبر و دستور تازه‌ای نبود؛ در سال‌های قبل نیز این امر به هیأت منصفه مطبوعات سپرده شده بود، اما آنچه که تازه بود، زمزمه رویکرد تازه دستگاه قضا به جرم سیاسی بود.

بارقه امید در باب این موضوع ایجاد شد تا اینکه دیروز غلامحسین اسماعیلی، سخنگوی قوه قضائیه در نشست خبری خود، خبر خوش دیگری داد و گفت: «تاکید رئیس قوه قضائیه این است که بین جرم سیاسی و امنیتی مرز بندی انجام شود و هر زمان جرم امنیتی بود تحت عنوان جرم امنیتی

رسیدگی شود و در این رابطه سختگیری



جهانگیری تصریح کرد: کسانی که از ۴۲۰۰ تومانی رازیر سوال می‌برند و می‌گویند که دولت منابع کشور را به باد داده همان کسانی هستند که در مقطعی ۲۲ میلیارد دلار منابع کشور را به استانبول ویدی بردند تا به گفته خودشان قیمت ارز را در کشور کاهش دهند در حالی که نه قیمت دلار کاهش پیدا کرده و نه مشخص شد که ۲۲ میلیارد دلار چه شد؟

با چرخش تازه دستگاه قضایی به سوی قانون جرم سیاسی می‌توان خوش بین بود که بالاخره غبار از این قانون سه ساله گرفته شود و حکومت دستگاه قضایی اتهام ایجاد خفقان و محدودیت برای فعالیت‌های مدنی و سیاسی را از گردنه خود بردارد

نشود. «اسماعیلی ادامه داد: «هیأت منصفه دادگاه مطبوعات به جرایم سیاسی رسیدگی می‌کنند و به این اعضا تاکید شده که این هیات منصفه دونهش اظهار نظر در جرایم مطبوعاتی و سیاسی را دارند. قطعاً این رویکرد آثار خوبی در آینده خواهد داشت.»

چرخش به سوی قانون

البته که تشخیص سیاسی بودن یا نبودن جرم همچنان با قاضی است اما اعلام سیاست کفیری از سوی رئیس قوه قضائیه اهمیت زیادی دارد و به نوعی دستور غیر مستقیم محسوب می‌شود. پیام درفشان، و کیل متهمان سیاسی و امنیتی چندی پیش در پاسخ به اینکه آیا تا به حال توانسته با توسل به قانون جرم سیاسی، اثبات کند که جرم موکلش سیاسی است نه امنیتی، به «توسعه ایرانی» گفته بود: «چنین چیزی متروک هست، وقتی آن را عنوان می‌کنید قاضی یک لبخندی می‌زند به این معنی که هم خودت می‌دانی و هم من می‌دانم که سیستم اصلا این را پیاده نکرده که بخواهد در شعبه من اجرا شود.»

حالا اما با چرخش تازه دستگاه قضایی به سوی قانون جرم سیاسی می‌توان خوش بین بود که بالاخره غبار از این قانون سه ساله گرفته شود و حکومت و دستگاه قضایی اتهام ایجاد خفقان و محدودیت برای فعالیت‌های مدنی و سیاسی را از گردنه خود بردارند.

تصمیم درباره بنزین محرمانه بود

وی با اشاره به یکی از تصمیمات دولت در ماه‌های اخیر در خصوص تغییر در نحوه توزیع بنزین، گفت: این تصمیم به صورت سری و محرمانه در یکی از جلسات مورد بررسی قرار گرفت که متأسفانه نه یک رسانه بیگانه بلکه یکی از رسانه‌های کشور که اتفاقاً متعلق به یک نهاد حکومتی است، این موضوع را منتشر کرد که ظرف دو سه روز آینده دولت قصد دارد درباره بنزین تصمیم‌گیری کند. وی افزود: اگر توانمندی وزارت نفت، قدرت مدیریت دولت و حلم، صبر و بزرگواری مردم نبود، همین موضوع می‌توانست به یکی از بزرگترین بحران‌های کشور تبدیل شود. معاون اول رئیس‌جمهور بسا تاکید بر اینکه باید اعتماد مردم بازسازی شود، خاطر نشان کرد: نباید اعتماد مردم به کارآمدی نظام و دولت از بین برود چرا که بزرگترین سرمایه جمهوری اسلامی ایران، اعتماد مردم است.



منطقه اثر می‌گذارد و اگر کاهش اختلافات و گفتگو در پیش گرفته‌شود و تفاهات برطرف شود، قطعاً نفع آن به هر دو کشور و مردم منطقه و چه بسا به جهان خواهد رسید. وی اضافه کرد: گفتگوهایی را برخی از کشورها با ما داشتند و با حسن نیت اعلام کردند آماده هستند برای نزدیک کردن دیدگاه‌های ایران و عربستان و برای کاهش تنش‌ها و رفع نگرانی‌های دولت ترکیه و سوریه و انجام دهند و با دولت عربستان گفتگو کنند تا این مسائل که وجود دارد، رفع و مانع شود که کشورهای ثالث از وضعیتی که هست سوء استفاده کنند. موسوی گفت: آماده هستیم و حسن نیت کشورهایی که در این مسیر گام برداشتند را ستایش می‌کنیم و طرح پویش صلح هر مز که ارائه کردیم شامل حال عربستان نیز می‌شود و آنها می‌توانند این مفاد را به دقت بررسی کنند تا آرامش و ثبات بیش از پیش به منطقه بازگردد.

روی موج کوتاه

یک توصیه مهم به مرتبطین با آمدنیوز

در پی دستگیری سرشبکه سایت و کانال معاند «آمدنیوز»، سایت گرداب بیانیه‌ای صادر و با اشاره به درخواست‌های مکرر از سازمان اطلاعات سپاه، از افرادی که با این شبکه معاند همکاری داشته‌اند، خواست با این سایت تماس برقرار کنند. در پایان این بیانیه آمده است: «به اطلاع می‌رساند که تمامی مرتبطین شبکه معاند آمدنیوز و سایر کسانی که به هر دلیل گرفتار لغزش و همکاری با رسانه‌های دشمن و بدخواهان ملت شده‌و تاکنون موفق به اعلام پراشت از آنها نشده‌اند، برای ابراز ندامت و تخفیف مجازات احتمالی، می‌توانند با پست الکترونیک contact@gerdab.ir و سامانه پیامکی ۱۰۰۱۱۴ سایت گرداب ارتباط برقرار نمایند.»

■ ■ ■

بازداشت آشنایان پهلوی در ماجرای لردگان

غلامحسین اسماعیلی، سخنگوی دستگاه قضا درباره حوادث لردگان در پی ابتدای شماری از مردم آن به ویرس آیدز، گفت: دولت هم حوادث را و هم روند درمان افراد مبتلا به بیماری را پیگیری می‌کند؛ به موازات آن قوه قضائیه تیمی از پزشکی قانونی به لردگان اعزام کرده است. در خصوص اقدامات خرابکارانه افرادی بازداشت شده بودند که بیشتر آن‌ها از آذین شدند و فقط افراد خاصی اکنون بازداشت هستند که از آشنایان حکومت پهلوی‌اند.

■ ■ ■

دور وایت متفاوت از فوت دختر

سفیر ایران در مسکو

خبرگزاری روسی اینترفاکس روز سه‌شنبه، ۳۰ مهر، به نقل از «یک منبع آگاه» از خود کشتی دختر سفیر ایران در مسکو، پایتخت روسیه، خبر داد. این خبر گزار به نقل از منبع خود زمان مرگ دختر آقای سنسائی را صبح سه‌شنبه قید کرده و می‌گوید که او دچار افسردگی بوده است. در همین حال سفارت ایران در مسکو در کانال تلگرام خود مرگ عارفه سنایی، دختر ۲۸ ساله، آقای سنسائی را تایید کرده، اما دلیل مرگ او را «سکته مغزی» نوشته است.

■ ■ ■

واکنش به موافقت رهبری با تصویب FATF:

تابع رهبری هستیم

غلامرضا مصباحی مقدم، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام در گفت‌وگو با ایسنا در پاسخ به این پرسش که با توجه به سخنان معاون اول رئیس‌جمهور درباره موافقت سران قوا و شخص رهبری انقلاب با تصویب لوايح FATF علت تصویب‌نشدن این لوايح در مجمع تشخیص مصلحت نظام چیست، تاکید کرد: «در مجمع تشخیص مصلحت نظام درباره این لوايح اتفاق تازه‌ای رخ نداده است. رهبری معظم انقلاب در این زمینه هیچ دستوری را به ما ابلاغ نکرده‌اند. ایشان اگر تشخیص دهند خودشان موضوع را به ما اعلام می‌کنند. ما هم در همه‌امور تابع فرمایشات ایشان هستیم.»

■ ■ ■

ربیعی:

حمله به دولت هنر شده است

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دولت، علی ربیعی سخنگوی دولت در نشست هم‌اندیشی با علما و روحانیون در نهاد ریاست جمهوری که عصر دیروز (سه‌شنبه) در نهاد ریاست جمهوری برگزار شد، گفت: فشارها و محدودیت‌های مقطع فعلی با هیچ دوره‌ای قابل مقایسه نیست. وی افزود: دولت مشکلات و مسائل مردم را به خوبی می‌داند و برای حل این مسائل تلاش می‌کند. سخنگوی دولت تصریح کرد: در شرایطی که هجمه علیه دولت یک هنر شده است، جای تقدیر دارد که جامعه روحانیت، دولت را حمایت می‌کند.

■ ■ ■

بحرین چهره سیاست عبری – عربی تلقی می‌شود

احمد دستمالچیجان، سفیر پیشین کشورمان در لبنان، با اشاره به خبر برگزاری کنفرانس امنیتی منامه و سفر هیاتی از رژیم صهیونیستی به بحرین برای شرکت در این کنفرانس، به این‌طی گفت: بحرین یک کشور وابسته و آلت دست عربستان سعودی که در حال حاضر نیز در اشغال نظامی این کشور است؛ از سال‌های گذشته اجرای سیاست‌های عربی-عبری را به عهده گرفته و در این حوزه نقش ایفای می‌کند و می‌توان گفت چهره‌ورخ این سیاست قلمداد می‌شود. کنفرانس امنیتی منامه را باید در این چهارچوب تبیین و تفسیر کرد که اسرائیل می‌خواهد با هدایت کنفرانس‌هایی از این دست تداوم آشوب و ناامنی در منطقه خلیج فارس را دنبال کند.